

## Koncepce oboru „Dětská chirurgie“

*Deklarace dětské chirurgie podle světové federace společností pediatrických chirurgů (W.O.F.A.P.S.):*

- *„Děti nejsou jen malí dospělí a mají interní i chirurgické problémy a potřeby, které jsou často zcela jiné než problémy, se kterými se setkávají lékaři dospělých pacientů. Děti si zaslouhují nejlepší dostupnou lékařskou péči. Každé nemocné dítě má právo být léčeno v prostředí určeném k péči o děti specialistou na onemocnění dětského věku interní i chirurgické.*
- *Dětské chirurgové jsou lékaři se specializovaným vzděláním, rozsáhlými dovednostmi a zkušenostmi v léčbě dětí s chirurgickým onemocněním od narození do dospívání. Díky svému specializovanému vzdělání mohou tito odborníci provádět u dětí velký rozsah léčebných výkonů a poskytovat péči nejvyšší kvality.*
- *Dětské chirurgové diagnostikují a léčí chirurgická onemocnění, jako jsou vrozené vady, závažná poranění u dětí, solidní tumory dětského věku, stavy vyžadující endoskopické, miniinvazivní a všechny další chirurgické výkony u dětí včetně ambulantních chirurgických výkonů.*
- *K zajištění nejlepší chirurgické péče by se měly komplexní chirurgické výkony u dětí provádět ve specializovaných centrech dětské chirurgie s odpovídajícími možnostmi intenzivní péče, zajištěné školeným personálem 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Kromě kvalifikovaných dětských chirurgů by na těchto pracovištích měli být další pediatričtí specialisté, včetně radiologů, anesteziologů a patologů. V těchto centrech by mělo probíhat postgraduální vzdělávání a výzkum“.*

### **1. KLASIFIKACE A NÁPLŇ OBORU:**

#### **1.1. číslo odbornosti – 502 (Dětská chirurgie)**

#### **1. 2. definice, předmět a cíl oboru**

Obor dětská chirurgie poskytuje diagnostickou a léčebně preventivní péči a posudkovou činnost u chirurgicky nemocných dětí do dovršení 18 let věku.

Garantem této péče je výbor Česká pediatricko chirurgická společnost (ČPCHS) ČLS JEP.

#### **Rozsah operační činnosti v oblasti dětské chirurgie.**

- 1) Tato péče zahrnuje novorozeneckou chirurgii, hrudní chirurgii, abdominální chirurgii, dětskou urologii, onkochirurgii, traumatologii včetně popálenin a všeobecnou chirurgii. Specializovaná pracoviště se zabývají transplantací orgánů.
- 2) Plánované operační výkony u dětí do 15 let věku provádí samostatně pouze lékař se specializovanou způsobilostí v oboru dětská chirurgie. Pro věkovou kategorii 15 – 18 let provádí plánované operační výkony lékař se specializovanou způsobilostí v oboru dětská

chirurgie, v případě jeho nepřítomnosti chirurg se specializovanou způsobilostí v oboru chirurgie.

- 3) Akutní operační výkony u dětí do 6 let věku provádí samostatně pouze lékař se specializovanou způsobilostí v oboru dětská chirurgie. Pro věkovou kategorii 6 – 18 let provádí akutní operační výkony lékař se specializovanou způsobilostí v oboru dětská chirurgie, v případě jeho nepřítomnosti chirurg se specializovanou způsobilostí v oboru chirurgie.
- 4) Chirurgické výkony u život ohrožujících stavů v dětském věku řeší urgentně nejzkušenější přítomný chirurg se specializovanou způsobilostí v oboru dětské chirurgie nebo chirurgie.
- 5) První operační revizi, resp. druhou operaci pro stejnou diagnózu u dětí do 15 let provádí samostatně pouze lékař se specializovanou způsobilostí v oboru dětská chirurgie.
- 6) Druhá operační revize, resp. třetí operace pro stejnou diagnózu u dětí do 15 let se řeší na samostatných odděleních dětské chirurgie s pooperační jednotkou intenzivní péče a možností ventilační podpory.
- 7) Jednodenní chirurgie v dětském věku se provádí pouze na pediatricko-chirurgických zařízeních s lůžkovou základnou.
- 8) Běžná poranění u dětí do 18 let mohou být ošetřena na odděleních všeobecné chirurgie. Závažnější poranění a polytraumata u dětí do 15 let jsou vždy ošetřována v deklarovaných centrech dětské traumatologie (podle platného věstníku MZ o traumatologické péči).
- 9) Plánované operace maligních nádorů dutiny hrudní a dutiny břišní jsou prováděny na Klinice dětské chirurgie UK 2. LF a FN Motol a na Klinice dětské chirurgie, traumatologie a ortopedie LF MU a DFN v Brně v souladu s koncepcí dětské onkologie.

### **1.3. Povinná hlášení, zpracování statistických dat, registry a dispenzarizace**

Povinná hlášení, zpracování statistických dat, registry a dispenzarizace jsou vedeny podle pokynů MZd.

## **2. NAVRHOVANÁ STRUKTURA OPTIMÁLNÍ SÍŤE ZDRAVOTNÍ PÉČE OBORU**

Nadregionální charakter sítě vychází z přibližného poměru 1 pracoviště na 250 000 dětí, což přepočteno na celkovou populaci odpovídá poměru 1 pracoviště na 1 000 000 obyvatel.

## **2.1. Síť lůžkových oddělení dětské chirurgie a dětské traumatologie**

### **Praha a Středočeský kraj:**

Klinika dětské chirurgie UK 2. LF a FN Motol a Subkatedra dětské chirurgie IPVZ

Klinika dětské chirurgie a traumatologie 3. LF UK a TNsP v Krči

Oddělení dětské chirurgie N. Bulovka

### **Kraj Plzeňský a Karlovarský:**

Oddělení dětské chirurgie při Chirurgické klinice FN Plzeň s působností v kraji Plzeňském a Karlovarském.

### **Kraj Českobudějovický a Vysočina (část):**

Oddělení dětské chirurgie při Oddělení chirurgie Nemocnice České Budějovice a.s. s působností v kraji Českobudějovickém a Vysočina (část).

### **Kraj Ústecký a Liberecký :**

Oddělení dětské chirurgie Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem s působností v kraji Ústeckém a Libereckém.

### **Kraj Královéhradecký:**

Oddělení dětské chirurgie a traumatologie FN Hradec Králové s působností v kraji Královéhradeckém.

### **Kraj Pardubický:**

Oddělení dětské chirurgie při Klinice chirurgie Pardubické krajské nemocnice s působností v kraji Pardubickém.

### **Kraj Jihomoravský, Vysočina (část) a Zlínský:**

Klinika dětské chirurgie, traumatologie a ortopedie LF MU a DFN v Brně s působností v kraji Jihomoravském, Vysočina (část) a Zlínském.

### **Kraj Olomoucký:**

Oddělení dětské chirurgie při I. chirurgické klinice Fakultní nemocnice Olomouc s působností v kraji Olomouckém.

### **Kraj Moravskoslezský:**

Oddělení dětské chirurgie při Chirurgické klinice Fakultní nemocnice Ostrava s působností v kraji Moravskoslezském.

## **Centra dětské traumatologie podle platného věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR:**

### **Traumacentra pro děti a dorost**

1. Traumacentrum Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem, především pro kraj Ústecký
2. Traumacentrum Fakultní nemocnice Hradec Králové, především pro kraj Královéhradecký,

Liberecký a Pardubický

3. Traumacentrum Fakultní nemocnice Brno, především pro kraj Jihomoravský, Vysočina  
Zlínský

4. Traumacentrum Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava především pro kraj  
Moravskoslezský a Olomoucký

5. Traumacentrum Fakultní nemocnice v Motole především pro Prahu a Středočeský kraj;

6. Traumacentrum Fakultní nemocnice Plzeň především pro kraj Plzeňský a Karlovarský

7. Traumacentrum Nemocnice České Budějovice především pro kraj Jihočeský

8) Traumacentrum Fakultní Thomayerovy nemocnice s poliklinikou především pro Prahu a  
Středočeský kraj, a to do doby zřízení traumacentra pro děti a dorost ve Fakultní nemocnici  
Královské Vinohrady

Výše vyjmenovaná pracoviště jsou deklarovanými **centry dětské traumatologie** včetně  
návaznosti na síť dětské chirurgie a dětské resuscitační péče.

## **2.2. Personální zajištění oboru v ČR**

### **2.2.1.**

Personální zajištění vychází z počtu monospecialistů v dětské chirurgii v EU. Pro Českou republiku to je kolem 50 dětských chirurgů pracujících na samostatných odděleních dětské chirurgie. Dalších 30 dětských chirurgů pracuje na odděleních všeobecné chirurgie a dětskou chirurgii vykonávají částečně.

### **2.2.2.**

ČPCHS podporuje odborné ambulance při lůžkových zařízeních dětské chirurgie. Pro samostatné ambulance je nezbytná specializovaná odborná způsobilost v oboru dětské chirurgie.

### **2.2.4.**

Odborné vedení oboru dětská chirurgie na úrovni republiky uskutečňuje výbor ČPCHS. Na úrovni regionů (krajů) zajišťují odborné vedení vedoucí samostatných regionálních pracovišť dětské chirurgie (viz síť).

### **2.3. Vzdělávání pracovníků v oboru (viz vzdělávací program v oboru dětské chirurgie)**

Vzdělávání v oboru dětské chirurgie zajišťují lékařské fakulty:

Univerzita Karlova: 2. lékařská fakulta v Praze, 3. lékařská fakulta v Praze, Lékařská fakulta v Plzni, Lékařská fakulta v Hradci Králové

Lékařská fakulta Masarykovy Univerzity v Brně

Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

### **3. Priority výzkumu**

Prioritami výzkumu jsou vrozené vývojové vady v oblasti hrudníku a břicha, dětská onkochirurgie a traumatologie. Klinický výzkum se provádí na samostatných pracovištích dětské chirurgie.

### **4. Srovnání oboru se zahraničím**

V současné době lze konstatovat, že péče o pediatricko chirurgické pacienty je srovnatelná s vyspělými zeměmi Evropské unie.

### **5. Napojení na mezinárodní aktivity**

ČPCHS je členem:

WOFAPS - World Federation of Associations of Pediatric Surgeons, členství od roku 1984

UEMS - Union European of Medical Specialists

Pravidelná aktivní účast pediatrických chirurgů na mezinárodních kongresech evropských i světových.

Podpora výuky dětských chirurgů v rámci grantů Evropské unie.

Prof. MUDr. Jiří Šnajdauf, DrSc.  
Předseda České pediatricko chirurgické společnosti

V Praze dne 22. 03. 2012